INDIA INTERNATIONAL SCHOOL, SITAPURA, JAIPUR

HOLIDAY HOME WORK : 2021-22

CLASS – 9

Subject : ENGLISH

A comic strip is a sequence of panels with text. Research about this from internet resources. Prepare 4 comic strips of 4-5 panels each on social issues, jokes or any other theme. (Strictly avoiding religious, cultural or political themes)

Subject : हिन्दी

- परियोजना निर्माण कार्य- कछुआ और खरगोश कहानी को संवाद लेखन में परिवर्तित करते हुए सचित्र वर्णन करिए।
- पाठ पर आधारित दी गई गतिविधियाँ पूर्ण करिए।
- करवाया गया सम्पूर्ण पाठ्यक्रम PT-1 याद करिए।

Subject : MATHEMATICS

Learn all formulas of Syllabus covered so far and revise Syllabus of PT-1

Subject : SCIENCE

Learn and revise Question answers of ch 1,5 and 8
Solve the question paper given

Subject : SST

1. Project
2. Map file
3. Revision of PT 1 syllabus

Subject : IT

Make a video
(Topic: activity done by you during lockdown)

Subject : PHYSICAL EDUCATION

Ques. 1) Draw the flowchart of career option in Physical Education.
Ques. 2) Calculate and prepare a table of BMI of any 10 members of your family and friends.

Subject : SANSKRIT

Chapter- 2, 3 & 4

निम्नलिखितान् अनुच्छेदान् पठित्वा तदाधारितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत–

1. पुरा कस्मिंश्चिद् ग्रामे एका निर्धना वृद्धा स्त्री न्यवसत्। तस्याः च एका दुहिता विनम्रा मनोहरा चासीत्। एकदा माता स्थाल्यां तण्डुलान् निक्षिप्य पुत्रीम् आदिदेश – "सूर्यातपे तण्डुलान् खगेभ्यो रक्ष।" किञ्चित् कालादनन्तरम् एको विचित्रः काकः समुड्डीय तस्याः समीपम् अगच्छत्।

I. एकपदेन उत्तरत–

(i) वृद्धा स्त्री कीदृशी आसीत्?

(ii) वृद्धायाः कीदृशी दुहिता आसीत्?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(i) पुत्रीं माता किम् आदिदेश?

(ii) किञ्चित्कालानन्तरम् किम् अभवत्?

III. भाषिककार्यम्–

(i) अनुच्छेदे 'न्यवसत्' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किमस्ति?

(ii) 'दुहिता विनम्रा' अनयोः पदयोः विशेषणपदं किम्?

(iii) अस्मिन् अनुच्छेदे 'धनवती' इतिपदस्य कः विपर्ययः आगतोऽस्ति?

(iv) अनुच्छेदे 'जननी' इत्यस्य पदस्य कः पर्यायः आगतः?

निम्नलिखितश्लोकान् पठित्वा तदाधारितान् प्रश्नान् उत्तरत–

(घ) तदद्यैव

2. ज्ञात्वाऽपि जीविकाहेतोः रचयामि घटानहम्।
जीवनं भङ्गुरं सर्वं यथैष मृत्तिकाघटः।।

I. एकपदेन उत्तरत–

(i) कुम्भकारः कान् रचयति?

(ii) सर्वं जीवनं कीदृशम् अस्ति?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(i) कुम्भकारः कथं घटान् रचयति?

(ii) मृत्तिकाघटः कीदृशो वर्तते?

III. भाषिककार्यम्–

(i) श्लोके 'रचयामि' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम्?

(क) घटान् (ख) अहम् (ग) ज्ञात्वाऽपि (घ) जीविकाहेतोः

(ii) 'जीवनं भङ्गुरं सर्वम्' अत्र विशेष्य कः?

(क) सर्वम् (ख) भङ्गुरम् (ग) भङ्गुरः (घ) जीवनम्

(iii) अत्र श्लोके 'विज्ञाय' इति पदस्य कः पर्यायः आगतः?

(क) ज्ञात्वा (ख) ज्ञात्वाऽपि (ग) जीविकाहेतोः (घ) घटान्

(iv) 'नाशयामि' श्लोके इत्यस्य पदस्य कः विपर्ययः अस्ति?

(क) ज्ञात्वा (ख) सर्वम् (ग) रचयामि (घ) यथैषः

3. अथ पित्रा 'तथा' इति अभ्यनुज्ञातः स जीमूतवाहनः कल्पतरुम् उपगम्य उवाच–"देव! त्वया अस्मत्पूर्वेषाम् अभीष्टाः कामाः पूरिताः, तन्ममैकं कामं पूरय। यथा पृथ्वीम् अदरिद्रां पश्यामि, तथा करोतु देव" इति। एवंवादिनि जीमूतवाहने "त्यक्तस्त्वया एषोऽहं यातोऽस्मि" इति वाक् तस्मात् तरोः उदभूत्।

क्षणेन च स कल्पतरुः दिवं समुत्पत्य भुवि तथा वसूनि अवर्षत् यथा न कोऽपि दुर्गत आसीत्। ततस्तस्य जीमूतवाहनस्य सर्वजीवानुकम्पया सर्वत्र यशः प्रथितम्।

I. एकपदेन उत्तरत–

(i) कः कल्पतरुम् उपगम्य उवाच?

(ii) क्षणेन सः कल्पतरु किम् अवर्षत्?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(i) जीमूतवाहने एवं वादिनि कीदृशी/का वाक् तस्मात् तरोः उदभूत्?

(ii) कथं सर्वत्र यशः प्रथितम्?

III. भाषिककार्यम्–

(i) 'अभीष्टाः कामाः' अनयोः पदयोः विशेष्यपदं किमस्ति?

(क) कामाः (ख) कामः (ग) अभीष्टः (घ) अभीष्टाः

(ii) अनुच्छेदे 'वृक्षात्' इत्यस्य पदस्य कः पर्यायः आगतः?

(क) तरोः (ख) तरुः (ग) तरोरुद (घ) तरोरुदभूत्

(iii) 'तन्ममैकं कामं पूरय।' अत्र क्रियापदं किमस्ति?

(क) तत् (ख) मम (ग) कामम् (घ) पूरय

(iv) अनुच्छेदे 'अवर्षत्' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किमत्र प्रयुक्तम्?

(क) क्षणेन (ख) च (ग) कल्पतरुः (घ) सः

निम्नलिखितश्लोकान् पठित्वा तदाधारितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत–

1. वृत्तं यत्नेन संरक्षेद् वित्तमेति च याति च।
अक्षीणो वित्ततः क्षीणो वृत्ततस्तु हतो हतः॥

I. एकपदेन उत्तरत–

(*i*) जीवने किम् आगच्छति गच्छति च?

(*ii*) वित्ततः क्षीणः नरः कीदृशः भवति?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(*i*) प्रयत्नपूर्वकं कस्य रक्षणं करणीयम्?

(*ii*) मनुष्यः कदा अक्षीणः एव तिष्ठति?

III. भाषिककार्यम्–

(*i*) 'संरक्षेत्' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम्?

(*ii*) 'आयाति' इति पदस्य विपर्ययपदं गद्यांशे किम्?

(*iii*) 'धनम्' इति अर्थे अत्र किं पदं प्रयुक्तम्?

(*iv*) 'वृत्तं यत्नेन संरक्षेत्।' अत्र क्रियापदं किम्?

2. निम्न 'क' वर्गीयपदानाम् 'ख' वर्गीयपर्यायपदैः सह मेलनं कुरुत–

'क' वर्गः	'ख' वर्गः
(*i*) गुणज्ञेषु	गुणरहितैः
(*ii*) मरालैः	तरवः/महीरूहाः
(*iii*) पुरा	कथनीयम्
(*iv*) वृद्धिमती	न पेयाः
(*v*) अगुणैः	गुणसम्पन्नः
(*vi*) दरिद्रः	गुणज्ञातृषु जनेषु
(*vii*) गुणयुक्तः	समृद्धयः
(*viii*) वारिवाहाः	हंसैः
(*ix*) अम्भः	प्रसन्नाः भवन्ति
(*x*) वृक्षाः	आचरणं कर्तव्यम्
(*xi*) तुष्यन्ति	जलम्
(*xii*) समाचरेत्	मेघाः
(*xiii*) वक्तव्यम्	निर्धनः
(*xiv*) विभूतयः	वृद्धिम् उपगता
(*xv*) अपेयाः	प्राचीनकाले

SANSKRIT GRAMMAR

6. सन्तेन तुलसीदासेन कथितमिदम्– 'धीरज, धर्म, मित्र अरु नारी, आपतकाल परखिए चारी।' अर्थात् धैर्यं, धर्मः, मित्राणि नारी च एताः चतस्रः आपत्काले एव परीक्षयेत्। मित्रस्य परीक्षणं विपत्तौ एव भवति। सन्मित्रं सरलतया न मिलति। अतः जनैः मित्रस्य निर्वाचनं सम्यक्तया विचिन्त्य एव कर्तव्यम्। मित्रस्य निर्वाचने तस्य व्यवहारस्य आचरणस्य वा उपरि विशेषतया ध्यानं दातव्यम्। सन्मित्रं विनम्रं, सदाचारि विश्वासपात्रं, सहृदयं चरित्रवत् च भवेत्। सन्मित्रम् एकं शिक्षकमिव भवति यत् स्वमित्रं सन्मार्गे अग्रसरी कृत्वा पापपङ्कात् तद् रक्षति। यदा जनस्योपरि विपत्तीनां बद्दलाः आच्छादिताः भवन्ति सर्वतश्च निराशायाः गहनं तमः एव दृष्टिगोचरं भवति तदा केवलं सन्मित्रमेव आशायाः किरण इव समक्षे आगत्य तत् तमः दूरीकरोति। यत् सम्मुखे तु मधुरं वदेत् पृष्ठे कार्यं विकुर्यात् तादृशस्य मित्रस्य त्यागे एव बुद्धिमत्ता वर्तते।

I. एकपदेन उत्तरत–

(*i*) कः सरलतया न मिलति?

(*ii*) मित्रस्य परीक्षणं कदा भवति?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(*i*) कदा सन्मित्रमेव आशायाः किरण इव समक्षे आगत्य तमः दूरीकरोति?

(*ii*) सन्मित्रं कीदृशं भवेत्?

III. भाषिककार्यम्–

(*i*) अनुच्छेदे 'मेघाः' इति पदस्य कः पर्यायः प्रयुक्तो वर्तते?

(*ii*) 'छात्रम्' इत्यस्य पदस्य कः विपर्ययः अत्र आगतः?

(*iii*) अनुच्छेदे 'सहृदयम्' इत्यस्य विशेषणपदस्य विशेष्यः कः?

IV. अस्य अनुच्छेदस्य उचितं शीर्षकं लिखत।

7. प्राचीनकाले उत्तानपादः नृपः भारते राज्यमकरोत्। तस्य सुनीतिः सुरुचिः च द्वे राज्ञ्यौ आस्ताम्। तयोः क्रमशः ध्रुवः उत्तमश्च द्वौ पुत्रौ अपि आस्ताम्। नृपस्य प्रियतरा राज्ञी सुरुचिः ध्रुवात् असूयत्। सा स्वपुत्राय उत्तमाय एव राज्यम् ऐच्छत्। एकदा यदा ध्रुवः पितुः क्रोडमुपातिष्ठत् तदा सुरुचिः नृपस्य क्रोडात् तिरस्कारपूर्वकं ध्रुवम् अवातारयत्। स्व एतदपमानं दृष्ट्वा ध्रुवः स्वमातुः समीपमगच्छत् ताञ्च सर्वम् अवदत्। सा तस्मै नारायणकृपां प्राप्तुं तपः कर्तुमकथयत्। ततः ध्रुवः वनं गत्वा गहनं तपः अकरोत्। सः भीषणां प्रकृत्यापदां सोढ्वा नारायणदर्शनमकरोत् तस्य च कृपां वरमपि प्राप्नोत्। पश्चात् राजधान्याम् आगत्य सर्वेषाम् आशीर्वादम् अविन्दत। कालान्तरे नृपे राज्यात् निवृत्ते सति प्रजा तं स्व नृपम् अवाचिनोत्। ततः ध्रुवः नृपः भूत्वा त्याग-विनय-न्याय-स्नेहपूर्वकञ्च अनेकवर्षाणि यावत् राज्यमकरोत्।

I. एकपदेन उत्तरत–

(*i*) नृपस्य नाम किमासीत्?

(*ii*) वनं गत्वा ध्रुवः किम् अकरोत्?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(*i*) ध्रुवः नृपः भूत्वा कथं राज्यमकरोत्?

(*ii*) सुरुचिः कथं ध्रुवं क्रोडात् अवातारयत्?

III. भाषिककार्यम्–

(*i*) 'पार्श्वे' इति पदस्य कः पर्यायः अनुच्छेदे प्रयुक्तः?

(*ii*) 'राज्ञी' इति विशेषणस्य कः विशेष्यः अत्र आगतः?

(*iii*) 'अवाचिनोत्' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम्?

IV. अस्य अनुच्छेदस्य उचितं शीर्षकं लिखत।

8. भारते प्रतिषड्वर्षं प्रयागे कुम्भार्धकुम्भनामके महामेलके भवतः। एतयोः मेलकयोः सर्वस्मात् भारतात् जनाः अत्र आगच्छन्ति। तत्र महामेलके विभिन्नाः व्यवस्थाः यात्रिणां कृते क्रियन्ते। जनैः अपि ज्ञातव्यं यत् मेलकं गत्वा सुविधायाः अपेक्षा न करणीया। तत्र जनसम्मर्दनेन असुविधाः अपि सम्भवेयुः। जनः मेलामागत्य पूर्वं संगमे यथाकालं स्नानं कुर्यात्, ततः सत्यवसरे पटकुट्यां निवसेत्। मातरं पितरं भ्रातरमपि सहैव आनयेत्। सात्विकमाहारं खादेत्। मध्याह्ने मेलास्थितं हट्टं गच्छेत्, आपणेभ्यः आवश्यकं कालोचितं वस्तु क्रीणीयात्। ततः सायं साधूनां, विदुषां महात्मनां चोपदेशान् शृणुयात्, नाट्यमण्डलीनां मधुरां रासलीलां पश्येत् मन्दिरं वा गच्छेत्। ततः जनः ग्रामे नगरे वा बन्धुभ्यः मित्रेभ्यः परिचितेभ्यः च वितरणार्थं प्रसादम् अवश्यमानयेत्।

तस्यां मेलायां किमपि निषिद्धं कार्यं न करणीयम् यथा कोऽपि नद्यां वर्जितस्थाने न स्नातु, धूम्रपानादिकं न करोतु, अस्त्रादिकम् न निदधातु, आयुधं न रक्षतु, उच्चैः न वदतु, केनापि सह विवादं न करोतु। आवश्यके सति राजपुरुषाणां साहाय्यं सर्वः स्वीकरोतु।

I. एकपदेन उत्तरत–

(*i*) जनः महामेलके कुम्भे कुत्र निवसेत्?

(*ii*) मेलायां जनः किं न निदधातु?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(*i*) जनैः किं ज्ञातव्यम्?

(*ii*) जनः महामेलकात् किमर्थं प्रसादम् आनयेत्?

III. भाषिककार्यम्–

(*i*) अनुच्छेदे 'व्यवस्थाः' इति विशेष्यस्य विशेषणं किं लिखितम्?

(*ii*) 'भोजनम्' इत्यस्य पदस्य कः पर्यायः अनुच्छेदे प्रयुक्तः?

(*iii*) 'जनः' इति कर्तृपदस्य क्रियापदं किम्?

IV. अस्य अनुच्छेदस्य उचितं शीर्षकं लिखत।

ईस्वीवर्षस्य सप्तमशताब्द्यां महाराष्ट्रप्रान्ते आसीद् राजा विष्णुवर्धनः। तस्य राजसभायां महाकविः भारविः राजकविः आसीत्। तस्य महाकाव्यं किरातार्जुनीयं पुरा कालादेव अत्यन्तं प्रसिद्धं वर्तते। तद् अमरकाव्यम् अर्थगौरवात् संस्कृतसाहित्यस्य बृहत्त्रय्यां प्रथमं स्थानम् अलङ्करोति। भारविः बाल्यकाले महता परिश्रमेण विद्याम् अर्जितवान्। स नियमेन चतुरो वेदान् षट् शास्त्राणि चापठत्। तस्य विलक्षणा प्रतिभा काव्यरचनायामपि प्रवृत्ता। सः सर्वदा विद्वत्सभासु सोत्साहम् उपातिष्ठत्। तत्र पण्डितैः सह अनेकवारं चातुर्येण शास्त्रार्थम् अकरोत्। सः कविसम्मेलनेषु निरन्तरं काव्यम् अश्रावयत्। श्रोतारः तस्य रम्यं काव्यं श्रुत्वा भृशं प्रशंसन्ति स्म। इत्थं काव्यकलायां तस्य कीर्तिलता अल्पेनैव कालेन चतुर्दिक्षु प्रासरत्।

I. एकपदेन उत्तरत–

(*i*) कदा भारविः विद्याम् अर्जितवान्?

(*ii*) सप्तमशताब्द्यां महाराष्ट्रे कः राजा आसीत्?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(*i*) किरातार्जुनीयम् महाकाव्यं कथं प्रथमं स्थानम् अलङ्करोति?

(*ii*) भारविः पण्डितैः सह किम् अकरोत्?

III. भाषिककार्यम्–

(*i*) 'अर्जितवान्' इति क्रियायाः अत्र कर्तृपदं किम्?

(*ii*) 'रम्यं काव्यम्' अनयोः पदयोः विशेषणपदं किम्?

(*iii*) 'मूढैः' इति पदस्य विपर्ययः अनुच्छेदे कः?

IV. अस्य अनुच्छेदस्य उचितं शीर्षकं लिखत।

9. भवती बछेन्द्रीपाल नामधेया पर्वतारोहिणी वर्तते। स्वसखीं कनिष्ठां पर्वतारोहणस्य अनुभवं श्रावयन्ती भवती मञ्जूषायाः उचितैः पदैः अधोदत्तं पत्रं लिखतु–

10/108 अशोकनगरम्
नैनीतालम्
तिथिः ....

प्रिये सखि,
(*i*) ....
सप्रेम नमोनमः।

अत्र कुशलं तत्रास्तु। सूचना-प्रसारण-माध्यमेन त्वया (*ii*) .... पर्वतारोहणं श्रुतम् भवेत्। सखि! एषः (*iii*) .... अतीव रोमाञ्चकः आसीत्। हिमालयपर्वतस्य अष्टसहस्र–मीटरपरिमिते उच्चतमे (*iv*) .... आरोहणम् मम जीवनस्य महदुद्देश्यम् आसीत्। प्राणान् (*v*) .... निक्षिप्य यदा अहं तत्र आरूढवती तदा पर्वतराजस्य (*vi*) .... परिपूर्णं सौन्दर्यं मया दृष्टं तं च प्रति नतम् अपि।
परितः हिमाच्छादितान् (*vii*) .... अवलोक्य मम मनसि अतीवानन्दं जातम्। अहं भारतस्य प्रथमा महिला (*viii*) .... भारतशासनेन उद्घोषिता। अनेन कारणेन मह्यम् पद्मपुरस्कारं प्रदत्तं शासनेन। अहमतीव प्रसन्नास्मि। भविष्ये मिलित्वा (*ix*) .... कथयिष्यामि।

तव (*x*) ....
बछेन्द्रीपाल

मञ्जूषा

पर्वतारोही, सखी, कनिष्ठे, हिमालयस्य, मम, शिखरान्, संकटे, विस्तारेण, एवरेस्टशिखरे, कार्यक्रमः

10. भवान् मानवः नवदिल्ल्याः एकस्मिन् विद्यालये पठति। भवान् जयपुर-निवासिनीं स्वानुजां प्रति दिल्लीनगरे मानितस्य गणतन्त्रदिवससमारोहस्य वर्णनं कुर्वन् पत्रं लिखितुमिच्छति। तत्पत्रं मञ्जूषायाः उचितैः पदैः सम्पूर्य पुनर्लिखतु भवान्–

छात्रावासः
(i) ....
नवदिल्ली
तिथिः ....

प्रिये (ii) .... मानवि,
आयुष्मती भव।
अद्यैव कतिचित् दिनेभ्यः प्राक् एव सम्पूर्णेन (iii) .... सर्वकारेण गणतन्त्रदिवसः समारोहः (iv) .... श्रद्धया उल्लासेन च मानितः। अस्मिन् समारोहे सम्पूर्णदेशस्य (v) .... यत्र प्रदर्शिता आसीत् तत्रैव सांस्कृतिकी औद्योगिकी चापि प्रगतिः स्वरूपञ्च प्रदर्शिते जाते। दिल्ली देशस्य (vi) .... सति अत्रैव लोकसभा, राज्यसभा, केन्द्रीय सर्वकारस्य कार्यालयाः, भारतद्वारं, राष्ट्रपतिभवनम् अनेके मन्त्रालयाः च स्थिताः सन्ति। अतः ते सर्वे मन्त्रालयाः विभागाश्च अस्मिन् समारोहे भागम् गृहीतवन्तः। समारोहस्य कारणेन राष्ट्रपतिभवनात् भारतद्वारपर्यन्तं मार्गं सविजयचतुष्पथं नववधूरिव सुसज्जितम् आसीत्। अस्मिन् वर्षे भारतदेशस्य प्रगाढ़ं मित्रं रूसदेशस्य (vii) .... श्रीब्लादिमिरपुतिनमहाभागाः मुख्यातिथिः रूपे आसन्। राष्ट्रपतिना ध्वजारोहणं कृतम्। तत्पश्चात् सेनायाः विभिन्नविभागानाञ्च (viii) .... अभवत्। इमं कार्यक्रमं दृष्ट्वा जनसम्मर्दः अभिभूतः जातः। त्वमपि दूरदर्शने अवश्यम् इमं (ix) .... पश्येः, इति आशास्ये।
शेषं सर्वं कुशलं वर्तते।

तव (x) ....
मानवः

मञ्जूषा

प्रदर्शनम्, नवयुगविद्यालयः, सैनिकशक्तिः, अग्रजः, राष्ट्रपतिः, अनुजे, उत्साहेन, राजधानी, कार्यक्रमं, अत्र

17. भवती गरिमा। भवत्याः सखी चित्रा गायन–प्रतियोगितायाम् प्रथमं स्थानं प्राप्तवती। तस्यै लिखिते वर्धापनपत्रे मञ्जूषातः रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पत्रं पुनः उत्तरपुस्तिकायां लिखत– **[CBSE 2012]**

चण्डीगढतः
दिनांकः ....

प्रिय (i) ....!
सप्रेम नमोनमः।
समाचारपत्रेण ज्ञातम् यत् भवती राष्ट्रिय-गायन-प्रतियोगितायाम् (ii) .... स्थानम् प्राप्तवती, पठित्वा अतीव (iii) .... अनुभवामि। त्वया बाल्यकालात् एव (iv) .... गृहीता नित्यम् च (v) .... कृतः, इति अहम् जानामि। अनेकाः विपरीत-परिस्थितयः अपि त्वया (vi) ....। अद्य तव परिश्रमस्य आत्मविश्वासस्य च विजयः अभवत्। सफलतायाः प्रथमं (vii) .... भवत्या आरूढम्। अस्मिन् अवसरे मम (viii) .... स्वीकरोतु, भविष्ये अपि एवम् एव सफला भवेत्, इयं कामना अस्ति। स्वपित्रोः सेवायाम् मम (ix) .... निवेदयतु।

भवत्याः सखी
(x) ....।

मञ्जूषा

प्रसन्नताम्, अभ्यासः, सोपानम्, प्रथमम्, गरिमाः, चित्रे!, अभिवादनम्, सोढ़ाः, संगीतशिक्षा, वर्धापनम्

18. मित्रं प्रति स्वविद्यालयस्य वार्षिकोत्सवं वर्णयन् लिखितं पत्रं मञ्जूषायां प्रदत्तैः पदैः पूरयित्वा लिखत– **[CBSE 2014]**

परीक्षाभवनम्
दिनांकः ....

(i) .... किंशुक!
सप्रेम नमस्कारः।
गते दिने अस्माकं विद्यालये (ii) .... आसीत्। तस्य (iii) .... तव प्रसन्नतायै लिखामि। तस्मिन् (iv) .... विद्यालयः वधूरिव (v) ....। प्रथमम् अध्यक्षमहोदयस्य सुमधुरध्वनिना (vi) .... अभवत्। तस्मिन् मण्डपे (vii) .... बालैः (viii) .... गीता। तदा शारीरिककार्यक्रमः अतीव प्रभावी आसीत्। सांस्कृतिक-कार्यक्रमः अपि अतीव प्रेरणादयी आसीत्। तदनन्तरं प्राचार्येण विद्यालयविवरणं (ix) ....। योग्यछात्रेभ्यः (x) .... वितरितानि। अध्यक्षमहोदयेन पञ्चसहस्रमितं धनं दानरूपेण दत्तम्। सर्वं सुसम्पन्नं जातम्।

सस्नेहं भवन्मित्रम्
राकेशः।

मञ्जूषा

स्वागतम्, भूषितः, दिने, प्रियमित्र, विवरणम्, वार्षिकोत्सवः, पारितोषिकाणि, प्रस्तुतम्, स्वागतगीतिका, प्राप्ते

चित्राणि दृष्ट्वा मञ्जूषायाश्च पदानि नीत्वा सरलसंस्कृते पञ्च वाक्यानि लिखत–

मञ्जूषा

सैनिकाः, पथसंचलनं, टोपिकाः, भुशुण्डीः, सैन्यवस्त्राणि, वायुयानानि, गर्वामः, रक्षन्ति, शत्रुभ्यः, देशम्, गणतन्त्रदिवसस्य

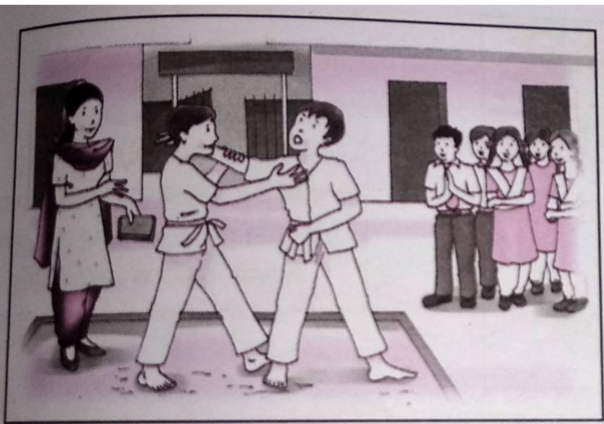

मञ्जूषा

कराटे, प्रतियोगिता, छात्रौ, प्रदर्शनम्, छात्राः, कन्याः, बालकाः, प्रसीदन्ति, क्रीडास्थले, अध्यापिका

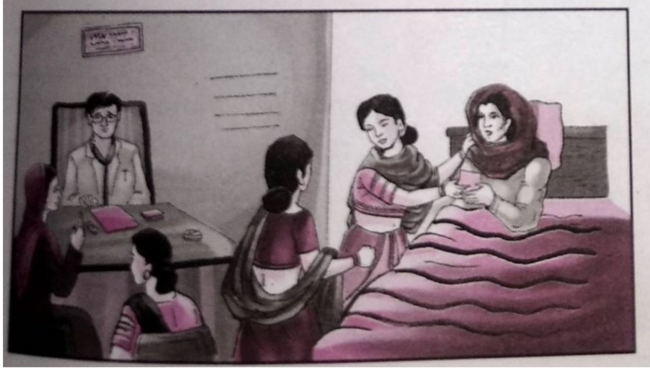

मञ्जूषा

चिकित्सालयस्य, चिकित्सकः, रुग्णा, अधितिष्ठति, महिले, रोगस्य, वार्तालापम्, काष्ठफलकम्, मध्ये

INDIA INTERNATIONAL SCHOOL, SITAPURA, JAIPUR

HOLIDAY HOME WORK : 2021-22

CLASS – 10

Subject : ENGLISH

Write a book review in about 300 words on any drama written by William Shakespeare

Revise syllabus of PT1

Subject : MATHEMATICS

Learn all formulas of Syllabus covered so far and revise Syllabus of PT-1

Subject : SCIENCE

Learn and revise the syllabus done in class

Do practical work in practical notebook

Solve question papers given in assignment notebook

Make diagram of human brain, reflex action on A4 size sheet.

Draw ray diagrams for convex and concave mirrors and lens on A4 size sheets

Subject : SST

1. Project
2. Map file
3. Revision of PT 1 syllabus

Subject : IT

Prepare a PPT on Covid Vaccination, prepare a pamplate on covid vaccination program.

Subject : PHYSICAL EDUCATION

Ques. 1) Draw the flowchart of career option in Physical Education.

Ques. 2) Calculate and prepare a table of BMI of any 10 members of your family and friends.

Subject : SANSKRIT

Chapter- 1

1. अधोलिखितं पद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत।

कज्जलमलिनं धूमं मुञ्चति शतशकटीयानम्।
वाष्पयानमाला संधावति वितरन्ती ध्वानम्।।
यानानां पङ्क्तयो ह्यनन्ताः कठिनं संसरणम्।।

I. एकपदेन उत्तरत-
   i. के कज्जलमलिनं धूमं मुञ्चति?
   ii. वाष्पयानमाला कि कुर्वन्ती संधावति?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-
   i. संसरणम् कठिनम् किमर्थम् भवति?

III. भाषिककार्यम्-
   i. 'शतशकटीयानम्' कर्तृपदस्य क्रियापदं किम्?
      (क) धूम्रम्
      (ख) कज्जल
      (ग) मलिनम्
      (घ) मुञ्चति
   ii. 'अनंताः' इति पदस्ये विशेष्य पदं किम्?
      (क) पक्तयः
      (ख) कठिनं
      (ग) संसरणम्
      (घ) यानानां
   iii. 'चलनम्' इति क्रियापदस्य पर्ययपदं किम्?
      (क) संसरणम्
      (ख) कठिनम्
      (ग) ध्वानम्
      (घ) यानानाम्

रेखाङ्कित-पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत।
   i. <u>प्रस्तरतले</u> लतातरुगुल्मा पिष्टाः न भवन्तु।
   ii. <u>महानगरेषु</u>, वाहनानाम् अनन्ताः पङ्क्तयः धावन्ति।
   iii. शकटीयानम् कज्जलमलिनं <u>धूमं</u> मुञ्चति।
   iv. कविः <u>मानवस्य</u> जीवनस्य कामनां करोति।

3. मञ्जूषातः समुचितपदानि चित्वा अधोलिखितश्लोकद्वयस्य अन्वयं पूरयत। (½×8=4)

मञ्जूषा- जनेभ्यः, कलरव, रस, चल, जीवन, प्रस्तरतले, निसर्गे, समाविष्टा

I. अयि चल बन्धो! खगकुलकलरव गुञ्जितवनदेशम्।
पुर-कलरव सम्भ्रमितजनेभ्यो धृतसुखसन्देशम्।।
चाकचिक्यजालं नो कुर्याज्जीवितरसहरणम्।। शुचि ...।।
अन्वयः- बन्धो ! खगकुल (i)______ गुञ्जितवनदेशम् (ii)______ पुर–कलरव सम्भ्रमित (iii)______ धृत सुख सन्देशम्। चाकचिक्यजालं जीवित (iv)______ हरणम् न कुर्यात्।

II. प्रस्तरतले लतातरुगुल्मा नो भवन्तु पिष्टा।
पाषाणी सभ्यता निसर्गे स्यान्न समाविष्टा।।
मानवाय जीवनं कामये नो जीवन्मरणम्। शुचि ...।।
अन्वयः- लतातरु गुल्माः (i)______ न पिष्टाः भवन्तु। (ii)______ पाषाणी सभ्यता (iii)______ न स्यात्। (अहम्) मानवाय (iv)______ कामये जीवन्मरणम् न।

4. कथाक्रमानुसारं वाक्यानि पुनः लेखनीयानि-
   i. शुचि-पर्यावरणम् आवश्यकम् अस्ति।
   ii. वायु-प्रदूषणम् भवति।
   iii. शकटीयानम् धूमं मुञ्चति।
   iv. महानगरेषु वाहनानाम् अन्नताः पङ्क्तयः धावन्ति।
   v. पर्यावरणम् प्रदूषितम् भवति।
   vi. शतशकटीयानम् कज्जलमलिनं धूमं मुञ्चति।
   vii. महानगरेषु चलनम् कठिनम् भवति।
   viii. वाष्पयानमाला ध्वानम् वितरन्ती सधावति।

5. कथाक्रमानुसारं वाक्यानि पुनः लेखनीयानि-
   i. अमुना दुर्दान्तैः दशनौः जनग्रसनम् न स्यात्।
   ii. महानगरेषु कालायसचक्रम् अहर्निशम् चलति।
   iii. चक्रम सर्वदा वक्रम् भ्रमति।
   iv. अधुना प्रकृतिरेव शरणम् गन्तव्यम्।
   v. अस्मिन् संसारे जीवितं कठिनं अस्ति।
   vi. अस्मभ्यम्-पर्यावरणम् आवश्यकम्।
   vii. चक्रम् मनः शोषयति तनुः च पेषयति।
   viii. शुचि-पर्यावरणम् आवश्यकम् अस्ति।

Chapter- 2

1. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत।

अस्ति देउलाख्यो ग्रामः। तत्र राजसिंहः नाम राजपुत्रः वसति स्म। एकदा केनापि आवश्यककार्येण तस्य भार्या बुद्धिमती पुत्रद्वयोपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता। मार्गे गहनकानने सा एकं व्याघ्रं ददर्श। सा व्याघ्रमागच्छन्तं दृष्ट्वा धाष्टर्यात् पुत्रौ चपेटया प्रहृत्य जगाद-"कथमेकैकशो व्याघ्रभक्षणाय कलहं कुरुथः? अयमेकस्तावद्विभज्य भुज्यताम्। पश्चाद् अन्यो द्वितीयः कश्चिल्लक्ष्यते।"

I. एकपदेन उत्तरत-
   i. राजसिंहः कुत्र वसतिस्म?
   ii. राजसिंह कः आसीत्?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-
   i. सा पुत्रौ चपेटया प्रहृत्य किम् जगाद?

III. भाषिककार्यम्-
   i. 'जगाद् इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम्?
      (क) सा
      (ख) अगच्छन्तम्
      (ग) चपेटया
      (घ) तावत्
   ii. 'अयम्' पदं कस्मै प्रयुक्तम्?
      (क) व्याघ्राय
      (ख) शृगालाय
      (ग) राजपुत्राय
      (घ) कलह
   iii. 'भार्या' इतिपदस्य विशेषणपदं किम्?
      (क) तस्य
      (ख) चालिता
      (ग) बुद्धिमती
      (घ) चपेटया

2. मञ्जूषातः समुचितपदानि चित्वा अधोलिखितश्लोकद्वयस्य अन्वयं पूरयत।

मञ्जूषा-भयात्, बुद्ध्या, बुद्धिमान्, विमुक्ता, मह्यम्, त्रयं, वद, एकम्

I. निजबुद्ध्या विमुक्ता सा भयाद् व्याघ्रस्य भामिनी।
अन्योऽपि बुद्धिमाँल्लोके मुच्यते महतो भयात्।।
अन्वयः-सा भामिनी निज (i)______ व्याघ्रस्य भयात् (ii)______ लोके अन्यः अपि (iii)______ (निजबुद्ध्या) महतो (iv)______ मुच्यते।

II. रे रे धूर्त त्वया दत्तं मह्यं व्याघ्रत्रयं पुरा।
विश्वास्याद्यैकमानीय कथं यासि वदाधुना।।
इत्युक्त्वा धाविता तूर्णं व्याघ्रमारी भयङ्करा।
व्याघ्रोऽपि सहसा नष्टः गलबद्धशृगालकः।।
अन्वयः- रे रे धूर्त पुरा त्वया (i)______ व्याघ्र (ii)______ दत्तम्। विश्वास्य (अपि) अद्य (iii)______ आनीय कथं यासि इति अधुना (iv)______।

3. स्थूलपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-
   i. पुत्रौ **व्याघ्रक्षणाय** कलहं कुरुथः।
   ii. माम् **निजगले** बद्ध्वा चल सत्वरम्।
   iii. परं **प्रत्युपन्नमति** यस जम्बुकम् उवाच।
   iv. पुरा **त्वया** मह्यम् त्रय व्याघ्र दत्तम्।

4. स्थूलपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-
   i. बुद्धिमती **पितुर्गृहं** प्रति चलिता।
   ii. सा **धाष्टर्यात्** पुत्रौ चपेटया जगाद।
   iii. मार्गे सा एकं **व्याघ्रं** ददर्श।
   iv. **सा** व्याघ्रमागच्छन्तं दृष्ट्वा उवाच।

5. अधोलिखितानि वाक्यानि घटनाक्रमानुसारेण योजयत-
   i. कथम् एकैकशः व्याघ्रभक्षणाय कलहं कुरुथः।
   ii. कश्चित् धूर्तः शृगालः हसन्नं अवदत्।
   iii. त्वम् मानुषादपि बिभेषि।
   iv. तस्यद्भार्या बुद्धिमती पुत्रयोपेता पितृगृहं प्रति चलित।
   v. भवान् कुतः भयात् पलायितः।
   vi. तौ एव विभज्य भुज्यताम्।
   vii. व्याघ्रः भयाकुलचित्तो नष्टः।
   viii. बुद्धिमती व्याघ्रजाद् भयात् पुनरपि मुक्ताऽभवत्।

Chapter- 3

1. अधोलिखितं पद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत।

श्रमक्लमपिपासोष्ण-शीतादीनां सहिष्णुता।
आरोग्यं चापि परमं व्यायामादुपजायते।।

I. एकपदेन उत्तरत-

i. उष्णशीतादीनाम् सहिष्णुता कथम् जायते?

ii. श्रमेण किम् भवति?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

i. शरीर व्यायामात् किं किमुपजायते?

III. भाषिककार्यम्-

i. 'ताप' इत्यर्थे किम् पदं अन्त प्रयुक्तम्?

(क) शीतः
(ख) उष्णः
(ग) आरोग्यः
(घ) श्रमः

ii. 'निरोग्यम्' इति पदस्य किम् पर्यायपदम् अत्र प्रयुक्तम्?

(क) व्यायामम्
(ख) परमम्
(ग) आरोग्यम्
(घ) सहिष्णुता

iii. 'व्यायामादुपजायते' अस्मिन् पदे क्रियापदं किम् अस्ति?

(क) व्यायाम
(ख) व्यायामात्
(ग) उपजायते
(घ) दुपजायते

2. अधोलिखितश्लोकानाम् अन्वयं मञ्जूषायाः उचित पदं चित्वा पूरयत्।

मञ्जूषा- मांस, जरा, न, स्थिरीभवति, नोपसर्पन्ति, सुदर्शनम्, व्याधयो, च

I. न चैनं सहसाक्रम्य जरा समधिरोहति।
स्थिरीभवति मांसं च व्यायामाभिरतस्य च।।

अन्वयः- चैनं (i)________ सहसाक्रम्य (ii)________ समधिरोहति च व्यायामाभिरतस्य (iii)________ च (iv)________।

II. व्यायामस्विन्नगात्रस्य पद्भ्यामुद्वर्तितस्य च।
व्याधयो नोपसर्पन्ति वैनतेयमिवोरगाः
वयोरूपगुणैर्हीनमपि कुर्यात्सुदर्शनम्।।

अन्वयः- व्यायामस्विन्नगात्रस्य पद्भ्यामुवर्तितस्य (i)________ (ii)________ वैनतेयमिवोरगाः (iii)________ वयोरूपगुणैर्हीनमपि (iv)________ कुर्यात्।

3. अधोलिखित श्लोकानाम् भावर्थम् मञ्जूषायाः सहायतया उचित-क्रमेण पूरयत्।

शरीरायासजननं कर्म व्यायामसंज्ञितम्।
तत्कृत्वा तु सुखं देहं विमृद्नीयात् समन्ततः।।

भावार्थः- अस्यभावेऽस्ति यत् शरीरस्य (i)________ कार्यं (ii)________ कथ्यते। तं कृत्वा जनाः (iii)________ सुखं प्राप्नुवन्ति अतः समन्ततः शरीरस्य (iv)________ अवश्यमेव नित्यं कर्तव्यम्।

मञ्जूषा- मर्दनम्, परिश्रमस्य, व्यायामः, दैहिकं

4. स्थूलपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

i. व्यायामं कृत्वा सुखं प्राप्नोति।
ii. व्यायामात् **आरोग्यम्** उपजायते।
iii. शरीरस्य मृजायै **व्यायामः** कर्त्तव्यः।
iv. गात्राणां सुविभक्तता **व्यायामेन** संभवति।

5. स्थूलपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

i. मनुष्यस्य जीवने जरा सहसा आक्रम्यति?
ii. मनुष्यस्य मासं व्यायामेन परिपक्वं भवति।
iii. व्यायामिनः विरुद्धम् भोजनम् अपि परिपच्यते।
iv. व्यायामः वसन्तऋतौ अतीव लाभदायकः भवति।

SANSKRIT - GRAMMAR

2. सज्जनानां सम्पर्कः सत्संगतिः भवति। अस्मिन् संसारे सज्जनाः दुर्जनाः च द्विविधाः जनाः भवन्ति। दुर्जनस्य संगतिः दुस्संगतिः भवति। मनुष्यः संगतिं विना न तिष्ठति। या काऽपि संगतिः भवेत् इति अनिवार्यम् परम् उभयोः सत्संगत्योः महद् अन्तरम्। संगतिः पोषिका दुस्संगतिश्च नाशिका इति भेदः। कोऽपि विचारवान् नाशं न इच्छति, पोषणं तु इच्छति, तेन सत्संगतिः एव वरतरा अस्ति। सज्जनपुरुषाः कैश्चिद् गुणैः सज्जनाः भवन्ति नाऽन्यथा। तस्मात् सज्जनसंगत्या मनुष्ये गुणानां कृते स्पृहा वर्धते। ते गुणान् अभिनन्दन्ति।

I. एकपदेन उत्तरत–

(i) कः संगतिं विना न तिष्ठति?
(ii) विचारवान् किं न इच्छति?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(i) सत्संगतिः एव वरतरा कथम् अस्ति?
(ii) उभयोः संगत्योः कः भेदः?

III. भाषिककार्यम्–

(i) अनुच्छेदे आगतस्य 'ते' इति कर्तृपदस्य क्रियापदं किम् आगतम्?
(ii) अनुच्छेदे 'वरतरा' इति विशेषणपदस्य कः विशेष्यः प्रयुक्तः?
(iii) 'दुर्जनाः' इति पदस्य विपरीतार्थकं पदम् अत्र किम्?

IV. अस्य गद्यांशस्य उचितं शीर्षकं लिखत।

3. भारतीयजनानां पाश्चात्यं प्रति महत् आकर्षणम् आसीत्, अस्ति, भविष्यति अपि च। विचारणीयः विषयः तु अयमेव अस्ति यत् किमर्थं जनाः पाश्चात्यं प्रति आकर्षिताः भवन्ति? किं स्वदेशे सर्वसुविधाः न सन्ति? किं कारणम् अत्र? अत्रापि आवासव्यवस्था तादृशी एव उत्तमा अस्ति यादृशी अन्येषु देशेषु च। कदा सः कालः आगमिष्यति यदा जनाः विदेशगमनस्य इच्छां त्यक्त्वा स्वदेशे एव तिष्ठन्तः स्वज्ञानस्य प्रयोगं कृत्वा देशम् उन्नेष्यन्ति। देशः तु मातुः इव भवति। यः सर्वेभ्यः सर्वदा यच्छति एव अपेक्षते किञ्चिदपि न। अतः देशस्य सम्मानम् अपि तादृशमेव भवेत् यादृशं मातुः सम्मानं भवति। अतः कथ्यते–"जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी।" [CBSE 2014 Mod.]

I. एकपदेन उत्तरत–

(i) के पाश्चात्यं प्रति आकर्षिताः सन्ति?
(ii) सम्प्रति कुत्र गमनाय भारतीयजनानां महती इच्छा अस्ति?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(i) कः विचारणीयः विषयोऽस्ति?
(ii) जनाः कदा देशम् उन्नेष्यन्ति?

8. एकस्मिन् ग्रामे एकः वृद्धः वसति स्म। तस्य त्रयः पुत्राः आसम्। त्रयोऽपि पुत्राः बुद्धिमन्तः आसन्। तथापि सः वृद्धः निश्चयम् अकरोत् यत् सः स्वक्षेत्रम्, भूमिं धनस्वार्णादिकम् च तस्मै एव दास्यति यः सर्वाधिकः बुद्धिमान् सिद्धः भविष्यति। एकस्मिन् दिवसे सः वृद्धः सर्वान् पुत्रान् आहूय उक्तवान्–"हे पुत्राः! यष्मासु यः मम कक्षं सर्वं पूरयेत् अहं तस्मै स्वसम्पत्तिं दास्यामि। यूयं सर्वे एव बुद्धिमन्तः स्थ। गच्छत, प्रयासं च कुरुत।" तदा ज्येष्ठः पुत्रः एकां शकटिकां पूरयित्वा कार्पासम् आनयत्, परं एतेन तु कक्षस्य एकः एव भागः पूरितः जातः। कतिपयदिवसपर्यन्तं विचार्य मध्यमः पुत्रः एकस्मिन् दिने शुष्क-तृणानि आनीय कक्षे स्थापितवान्। परम् एतेन अपि कक्षः रिक्तः एव जातः। अन्ते कनिष्ठस्य पुत्रस्य वारः आसीत्। सः क्षणं विचिन्त्य एकं दीपकम् आनीय तं दीपकं च प्रज्ज्वलितवान्। दीपकस्य प्रकाशेन समग्रः कक्षः शीघ्रम् एव पूरितः जातः। प्रकाशमयं कक्षं दृष्ट्वा प्रसन्नः च भूत्वा जनकः सर्वां सम्पत्तिं तस्मै अददात्। [CBSE 2012 Mod.]

I. एकपदेन उत्तरत–

(i) कस्य प्रकाशेन समग्रः कक्षः पूरितः जातः?
(ii) वृद्धस्य कति पुत्राः आसन्?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(i) वृद्धः पुत्रान् आहूय किमकथयत्?
(ii) कनिष्ठः पुत्रः किम् अकरोत्?

III. भाषिककार्यम्–

(i) 'स्थापितवान्' इति क्रियापदस्य गद्यांशे कर्तृपदं किम् अस्ति?
(ii) 'सम्पूर्णः' इति पदस्य पर्यायपदं चित्वा लिखत।
(iv) 'दीपकम्' इति पदस्य किं विशेषणपदम्?

IV. अस्य गद्यांशस्य उचितं शीर्षकं लिखत।

क्रोधः मनुष्यस्य महान् शत्रुः। कुद्धः जनः गुरून् अपि निन्दति, अपभाषणं करोति, ज्येष्ठानां हितवचनानि अपि न शृणोति। तस्माद् वयं क्रोधे सावधानाः भवेम। यदि क्रोधः आगच्छति तदा तस्मिन् एव क्षणे मौनं धारणीयम्। मौनेन मनः शान्तं भवति। वाणी अपि नियन्त्रिता भवति। ईदृशे काले किञ्चित् पुस्तकं गृहीत्वा पठेम। कोपात् सर्वदा आत्मानं रक्षेम। [All India 2016 Mod.]

I. एकपदेन उत्तरत–

(i) क्रोधे आगते किं धारणीयम्?
(ii) कुद्धः जनः केषां हितवचनानि न शृणोति?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत–

(i) मनुष्यस्य महान् शत्रुः कः?
(ii) मौनेन वाणी कीदृशी भवति?

III. भाषिककार्यम्–

(i) 'क्रुद्धः' इति कस्य पदस्य विशेषणम्?
(ii) 'भवेम' इति क्रियापदस्य किं कर्तृपदं गद्यांशे प्रयुक्तम्?
(iii) 'असावधानाः' इति पदस्य किं विलोमपदम् अत्र प्रयुक्तम्?

IV. अस्य अनुच्छेदस्य कृते समुचितं शीर्षकं संस्कृतेन लिखत।

18. **भीष्मः चक्रवर्ती भवान् इण्टरनेट बैंकिंग माध्यमेन स्वभ्रातरं प्रति दशसहस्रं रूप्यकाणि प्रेषयितुम् इच्छति अतः धनादेशं दातुं स्वक्षेत्रस्य डाकपालम् इदं पत्रं लिखति। मञ्जूषायाः सहायतया इदं पत्रं पूरयतु भवान्–**

विनयनगरम्
(i) ....
दिनाङ्कः ....

सेवायाम्,
श्रीमन्तः (ii) ....
विनयनगरम् डाकगृहम् (दिल्लीराज्यम्)
विषयः– इण्टरनेट-बैंकिंग-माध्यमेन धनादेशं प्रेषणाय।
महोदय,
अहं भवतां डाकगृहमाध्यमेन (iii) .... राज्यस्य निवासिनं स्वभ्रातरं प्रति इण्टरनेट-बैंकिंग-द्वारा (iv) .... रूप्यकाणि प्रेषयितुम् इच्छामि। कृपया कथयतु भवान् यत् इयं (v) .... कथं भविष्यति कति च रूप्यकाणि (vi) .... रूपे प्रदास्यन्ते कदा च (vii) .... तस्मै प्रदास्यति?
अहं तस्मै शीघ्रं (viii) .... प्रेषयितुम् इच्छामि। कृपया शीघ्रमेव उत्तरं यच्छतु भवान्। अहं भवताम् (ix) .... भविष्यामि।

निवेदकः
(x) ....

मञ्जूषा

रूप्यकाणि, प्रक्रिया, भीष्मः चक्रवर्ती, दिल्लीराज्यम्, धनम्, डाकपालमहोदयाः, आभारी, बिहार, शुल्कस्य, दशसहस्रम्

19. **भवान् सुदीप्तः गर्गः दिल्लीनगरस्य शाहदरा उपनगरं निवसति। भवतः क्षेत्रे इदानीं चौर्यकार्यं प्रवर्धितं वर्तते। तस्य निवारणाय स्वक्षेत्रस्य सुरक्षा अधिकारिणं लिखितम् इदं स्वपत्रं भवान् मञ्जूषायाः सहायतया सम्पूरयतु–**

10/120 बी०, शाहदराक्षेत्रम्
(i) ....
दिनाङ्कः ....

सेवायाम्,
उपायुक्तमहोदयः (पूर्वीक्षेत्रम्)
सुरक्षाक्षेत्रम् (थाना)
(ii) .... (दिल्लीराज्यम्)
विषयः–क्षेत्रे वर्धितं चौर्यकार्यस्य निवारणाय व्यवस्थार्थं पत्रम्।
महोदय,
सविनयं (iii) .... वर्तते यत् अहं भवतः क्षेत्रस्य निवासी अस्मि। सम्प्रति कस्माच्चित् (iv) .... अस्माकं क्षेत्रे चौर्यकार्यं प्रवर्धितम् अस्ति। चौराः (v) .... कदाचिदपि जनानां गृहेषु प्रविश्य (vi) .... कुर्वन्ति। ते कदाचित् तु जनान् घ्नन्ति अपि। अतः सर्वत्र जनाः (vii) .... सन्ति।
अहं भवन्तं निवेदयामि यत् अस्य (viii) .... निवारणाय समुचितं प्रयासं करोतु भवान्, येन क्षेत्रस्य निवासिषु सुरक्षां प्रति (ix) .... वर्धेत। अहं भवताम् आभारी भविष्यामि।

निवेदक
(x) ....

मञ्जूषा

शाहदरा, कारणात्, अपराधस्य, सुदीप्तः गर्गः, दिल्लीराज्यम्, विश्वासम्, निवेदनम्, चौर्यम्, भयभीताः, दिवानिशम्

20. **पित्रे परीक्षापरिणामसूचकं पत्रं मञ्जूषायां दत्तैः उचितपदैः पूरयत–**

(i) ....
कानपुरम्
दिनाङ्कः ....

आदरणीयाः (ii) ....!
सादरं (iii) ....।
अत्र कुशलं वर्तते। अद्य (iv) .... वार्षिकपरीक्षायाः (v) .... आगतः। अस्यां परीक्षायाम् अहं (vi) .... लब्धवान्। समाचारपत्रेषु (vii) .... अपि प्रकाशितम्। (viii) .... शीघ्रमेव गृहम् आगमिष्यामि।

(ix) भवतां ....
(x) ....

मञ्जूषा

मम, परिणामः, पितृचरणाः, अहम्, रम्यः, प्रणामम्, प्रथमं स्थानम्, परीक्षाभवनात्, सुतः, मम चित्रम्

भवान् नवेन्दुः जन्मदिवसोत्सवे कालघटिकां वाञ्छति। पितरं प्रति लिखितं पत्रं मञ्जूषायाः उचितं पदं चित्वा पूरयतु–

(i) ....
दिनाङ्कः ....

परमादरणीयाः पितृमहाभागाः !
सादरं प्रणमामि।
(ii) .... कुशलं तत्रास्तु। भवता स्वपत्रे पृष्टं यत् जन्मदिवसस्य (iii) .... अहं किं वाञ्छामि? अहं तु (iv) .... कालघटिकाम् इच्छामि। छात्रावासे सर्वाणि कार्याणि (v) .... भवन्ति परं निश्चितसमयात् भोजनव्यवस्था न वर्तते। प्रातः पञ्चवादने जागरणम् (vi) ....। अतः नियमपालनाय घटिका अत्यावश्यकी। अनया (vii) .... दैनिककार्येषु अपि नियमितः भविष्यामि।
शेषं सर्वं (viii) ....। मम जनन्यै अग्रजाय च सादरं (ix) ....।

भवदीयः प्रियपुत्रः
(x) ....

मञ्जूषा

अत्र, यथासमयम्, अत्यावश्यकम्, प्रणामाः, छात्रावासतः, उपहाररूपे, एकाम्, कुशलम्, अन्येषु, नवेन्दुः

भवान् सोमरत्नः। मातुः स्वास्थ्यं ज्ञातुम् भगिनीं लतां प्रति लिखिते पत्रे मञ्जूषायां दत्तैः पदैः रिक्तस्थानानि पूरयतु–

(i) ....
शिमलानगरम्
दिनाङ्कः ....

समादरणीये (ii) ....!
नमोनमः।
पत्रेण ज्ञातं यत् पूज्या माता (iii) .... अस्ति। अतः अहम् अतीव (iv) .... अस्मि परं (v) .... गृहम् आगन्तुम् सक्षमः न अस्मि। भवती (vi) .... तस्यै (vii) .... यच्छतु, भगवत्कृपया सा शीघ्रम् (viii) .... भविष्यति। पत्रोत्तरम् (ix) .... प्रेषयतु।

भवत्याः भ्राता
(x) ....

मञ्जूषा

औषधिम्, सोमरत्नः, परीक्षाकारणात्, भगिनि, चिन्तितः, यथासमयम्, ज्वरपीडिता, छात्रावासतः, शीघ्रम्, स्वस्था

म्नचित्राणि दृष्ट्वा मञ्जूषायाश्च पदानि नीत्वा सरलसंस्कृते पञ्च वाक्यानि लिखत–

1.

[CBSE 2018]

मञ्जूषा

व्याधः, तण्डुलान्, प्रसार्य, जालम्, प्रासारयत्, वने, वृक्षाः, कपोताः, मिलित्वा, आदाय, नभसि, उड्डीय, अन्यत्र, धावति, नष्टम्

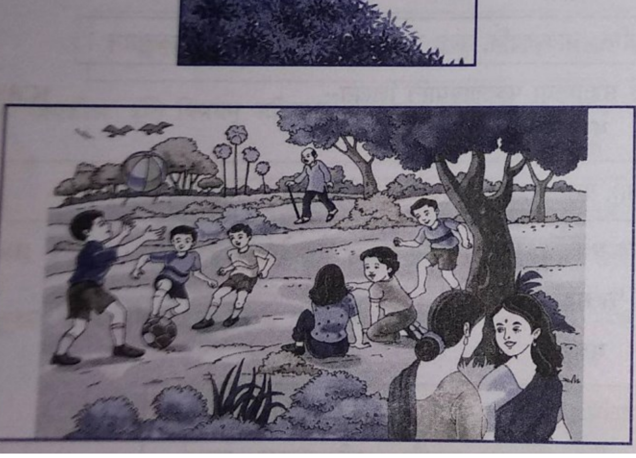

[All India 2014

मञ्जूषा

बालकाः, उद्याने, वृक्षाः, क्रीडन्ति, प्रसन्नाः, तिष्ठतः, पुष्पाणि, व्यायामम्, वृद्धः, कन्दुकेन, गच्छति, स्त्रियौ, परस्परम्

INDIA INTERNATIONAL SCHOOL, SITAPURA, JAIPUR

HOLIDAY HOME WORK : 2021-22

CLASS – 11

Subject : ENGLISH
Write a book review in about 500 words on any drama written by William Shakespeare. Revise the topics covered for the test.

Subject : MATHEMATICS
Learn all formulas of Syllabus covered so far and do Miscellaneous exercise of Ch-1, 2.

Subject : PHYSICS
Do all questions of sheet of chapter 1, 2, mathematical tools, graph, vector

Subject : CHEMISTRY
Do all question-answer given in exercise of ch-01.

Subject : BIOLOGY
For class 11
Practical file preparation and
Project preparation.
Topics have been discussed already with students during class.

Subject : ACCOUNTANCY
Project Work
Collection of source documents from various sources.
Do holiday homework worksheet

Subject : ECONOMICS (030)
Introduction :

Q. Explain the difference between Micro and Macro Economics.
Q. Explain the difference between Positive and Normative Economics.
Q. Explain Central Problems of an economy.
Q. Explain properties of PPC.
Q. Explain MOC with a numerical example.
Q. Explain Opportunity cost.

CONSUMER EQUILIBRIUM THROUGH UTILITY ANALYSIS.

Q. Explain the relationship between TU and MU.
Q. Explain law of DMU.
Q. Explain how does a consumer attains its equilibrium when Mux/Px > MUy/Py

NOTE : Complete all the reason based questions of the chapters given in your textbook.

Subject : HISTORY
● Project synopsis
● 1 essays on chosen topic
● Review the series on Maya culture on discovery app

Subject : GEOGRAPHY
Solve the Following:-

☆ Find out the time of the given points (if the standard/prime meridian time is 5:30pm) :-

▪ 10°E	▪ 15°W	▪ 20°E	▪ 25°W	▪ 30°E
▪ 35°W	▪ 40°E	▪ 45°W	▪ 58°E	▪ 69°W

☆ Find out the time of the given points (if the standard/prime meridian time is 8:45am) :-

▪ 75°E	▪ 80°W	▪ 85°E	▪ 88°W	▪ 90°E
▪ 62°W	▪ 47°E	▪ 56°W	▪ 18°E	

☆ Find the ground distance of the following points:-

▪ 173nm	▪ 156nm	▪ 888nm	▪ 445nm	▪ 667nm
▪ 778nm	▪ 96nm	▪ 54nm	▪ 665nm	▪ 555nm

☆ Write a detailed account on Scopes of Geography in your own words. (380 - 420 words)

☆ Explain the relationship of Geography with other social sciences in your own language. (380 - 420 words)

☆ Search more facts (50+) about India and list them in an A4 size sheets and also attach Map of India wherever required.

OR

☆ Analysis the longitudinal and latitudinal position of India in the world map, And draw the world map in A4 size sheet to locate "India" on that. (Map study is required)

Subject : POLITICAL SCIENCE

● Project synopsis
● Summary on Growth of local government
● study the Cases on human rights violations and write a review.

Subject : HOME SCIENCE

1. Practical file work
2. Worksheets (for each chapter)

Subject : PAINTING

Draw and colour two compositions

Subject : IT

Do practice of MySQL statement and write down output in your notebook.

Subject : PHYSICAL EDUCATION

Ques. 1) Draw the flowchart of career option in Physical Education.
Ques. 2) Calculate and prepare a table of BMI of any 10 members of your family and friends.

***

INDIA INTERNATIONAL SCHOOL, SITAPURA, JAIPUR

HOLIDAY HOME WORK : 2021-22

CLASS – 12

Subject : ENGLISH

Write a book review in about 500 words on any drama written by William Shakespeare. Revise the syllabus for test 1.

Subject : MATHEMATICS

Learn all formulas of Syllabus covered so far and do Miscellaneous exercise of Ch-1, 2, 3, 4.

Subject : PHYSICS

Do all questions of ncert and previous year of Chapter 1, 2 and 3

Subject : CHEMISTRY

Do all question-answer given in exercise of Ch.-10, 11 and 12

Subject : BIOLOGY

Practical file preparation and
Project preparation.
Topics have been discussed already with students during class.

Subject : ACCOUNTANCY

Do project work as per instructions given by subject teacher.
Do holiday homework worksheet.

Subject : ECONOMICS

Money and Banking

Q. Explain the meaning of money supply.
Q. Explain components of money supply.
Q. Define Demand Deposits.
Q. Explain Credit Creation Process.
Q. Explain following functions of central bank.
(a) Banker's Bank (b) Banker to the government (c) Lender to the last resort (d) Issuing authority.
Q. Difference between Quantitative and Qualitative measures.
Q. Explain OMO, CRR, Margin Requirement and Bank rate in controlling deflation.

Government Budget.

Q. Explain the following objective of government budget:
(A) Redistribution of income and wealth (B) Economic stability (C) Allocation of resources
Q. Explain implications of fiscal deficit.
Q. Explain primary and fiscal deficit and what does it indicates.
Q. Explain whether the following are capital or revenue receipts
(A) Subsidies (B) Grants (C) Recovery of loan (D) Disinvestment (E) Tax (F) Borrowing

Indian Economy on the Eve of Independence

Q. Explain the motive of economic and infrastructure policy in British rule.
Q. Explain the positive impacts of British rule.
Q. Explain the motive behind systematic deindustrialization.
Q. Explain the causes of backwardness of agriculture sector.
Q. Explain the reasons behind decay of handicraft industry.

Economic Planning 1950-1990

Q. Explain the land reforms introduced in the agriculture sector and why the land reforms was not introduced properly.
Q. Explain industrial policy resolution 1956.
Q. Define licensing and its drawbacks.
Q. Subsidies should be phased out once its purpose is served. Defend or Refute the statement.
Q. Explain inward looking trade strategy and its drawbacks.

Subject : BUSINESS STUDIES

Q.1. Three groups of employees of Bhuvan ltd. Are working at different levels. The first group is responsible for survival and growth of organisation with a view of coping with changes going on in the business environment. This group prefers to include the changes immediately in the plan.

The second group explains the policies of superiors with the employees and try to develop the feeling of cooperation among all the departments.

The third group is responsible for maintaining quality and safety standards and minimising wastages.

(i) Identify the levels of management described in above para. By quoting the lines. (ii) State any two functions of each type

Q.2. After every three months Mrs. Mansi offers new scheme to its distributors and agents. She tries her best to bring changes keeping in mind the needs and wants of customer and incentives offered by competitors. This gives first mover advantage to Mansi and edge over the competitors

(i) Identify the characteristics of management followed by Mansi. (ii) Explain it briefly.

Q.3. During festival season Bhuvan and Mansi Ltd. received a new order of 10,000 mobile phones to be delivered in 10 days, failing which the contract will be null and void. To complete this production manager planned to outsource the production so that order could be delivered on time. The outsourcing resulted in increase in cost by 30%.

(i) Do you think the production manager performed duties effectively and efficiently?

(ii) Give any two points of difference between effective and efficiency.

Q.4. Vivo mobile aims to produce 20,000in 2017. To achieve this target production department strives for timely production, finance department agreed for timely release of funds, purchase agreed for timely supply of raw materials and sales department agreed to take all possible steps to sell them. Due to combined efforts of all the departments, company can achieve its target.

(i) Which characteristic of management is highlighted in above para? (ii) Which importance of management is highlighted here?

(iii) Which other aspect of management helps the Vivo Mobile Ltd. to achieve its objectives.

Q.5. The management of Amaira Ltd. strongly believes that the members of the organisation should work towards fulfilled the common organisational goals. This requires team work and integration of efforts of all individuals departments and specialists. This is because all the individuals and departments depend on each other for information and resources to perform their respective activities. Manager needs to reconcile differences in approach, timing, efforts and interest. At the same time it should enable all its members to grow and develop. Thus, there is a need to harmonise individual goals and organisational goals.

(i) State the concept of management discussed above. (ii) State any three features of the concept identified in above para.

(iii) State value referred in above para.

Q.6. The manager of Alpha Ltd. is very efficient and effective and makes sure all the employees and workers in his team perform the task on time with minimum cost. His main focus is on cost cutting so he never listens to the demand of workers for increasing wages. He frustrated and disheartened all the time.

(i) Which objective of management could not be achieved by the manager? (ii) State other two other objectives of management.

(iii) State any one value ignored by the manager.

Q.7. In an organisation sales department wants to increase the sale by 20% so sales department planned to offer extra discounts to customers. Finance department raised objection on it as they say it will result in loss of revenue and company may face liquidity problem.

(i) Name the importance of coordination referred here. (ii) State other two importance of coordination.

Q.8. A group of people believes that management is a systematic body of knowledge that explains certain general truth and is based on logical observations.

-- Identify and explain the nature of management discussed in above case.

Q.9. Management of Alpha Ltd. has installed a special recycling plant to recycle the waste instead of dumping the waste inground. It is also providing employment opportunities to local residents. Company started a school nearby for the children of their employees.

(i) Identify the objective company is fulfilling.

(ii) Quote the lines from above para which indicate those objective.

Q.10. Sonu Nigam, Mr. Rajiv, manager of Headlines Ltd. uses his creativity and practice management principles under different situations to manage the business. The employees are happy and satisfied as his everyday reward employees for their punctuality and efficiency.

(i) Identify the nature of management highlighted above. (ii) Name other two aspects of nature of management.

(iii) Identify the values followed by Mr. Rajiv.

Q.11. A sales person is asked to finalize a deal with customer. The marketing manager allows him to give a discount of up-to 10% but the Finance Manager allows him to give discount of up to 25%. Which principle is violated here?

Q.12. Principles of Taylor and Fayol are mutually complementary. One believed that the management should the gain with the workers while the other suggested that employees compensation should depend upon the earning capacity of the company and should give them a reasonable standard of living. Identify and explain the principles of management by Taylor and Fayol referred to in Para?

Q.13. A manager should have the right to punish a subordinate for willfully not obeying a legitimate order but only after sufficient opportunity has been given to his/her case.

Identify the principle of management highlighted here.

Q.14. Fayol insists that good sense and experience are needed to ensure fairness to all employees who should be treated as fairly as possible. Identify the principle of management.

Q.15. Voltech Ltd. is engaged in producing electricity from domestic garbage. There is almost equal division of work and responsibility between workers and management. The management even takes workers into confidence before taking important decisions. All the workers are satisfied as the behavior of management is good.

(a) State and explain briefly the principles of management described in above para.

(b) Identify the vlue which the co. wants to communicate to the society.

Q.16. 90% staff of 'Work Well Ltd.' consists of male employees. The female employees are employed for very basic jobs like receptionists etc. The management is of opinion that female employees cannot contribute at par with male employees. They pay much lesser salaries to female staff despite the fact that they work for same number of hours.

(a) Name the principles of management that is being violated here.

(b) State the values ignored by management of Work Well Ltd. (Any Two)

Q.17. Production manager of Beta Ltd. took special care of the interest and ability of his subordinates while distributing work among them. He was of the firm opinion that a worker should be given one work again and again so that the workers were not doing their job quickly. On enquiry, he learnt that the workers worked non-stop which main cause of their slow speed. He immediately issued an order that during their working hours, the workers will have an interval to take rest.

(a) State the principle of management followed here? Explain.

(b) Which technique of scientific management is indicated in above pare? Give reasons.

Q.18. Nowadays in schools, students or parents can file complaints or requests to the respective class teachers and if needed class teacher may discuss the issue with head of department followed by vice-principal and if the issue is extremely serious it may taken to the principal. Which principle of management is indicated here? Explain it with its exception.

Q.19. In your school, you observe that books are kept in office, chalks in the library and administrative files in the staff room:

(a) Which principle of Fayol is violated in this?

(b) As a manager what steps will you take to rectify the situation?

Q.20. Tina and Anshu completed their MBA and started working in a multinational company at the same level. Both are working hard. Anshu has the habit of backbiting and wrong reporting about his colleagues to impress the boss. All the employees in the organization know about it. At the time of performance appraisal also Tina's performance was rated better than Anshu. Even then their boss decided to promote Anshu stating that being a female, Tina will not be able to handle the complications of higher post.

(a) Identify and explain the principle of management that was not followed by this company.

(b) Identify the values being ignored.

Q.21. In one of his principles, Taylor suggested that job performance should be based on scientific enquiry and not on will / wish or personal intuition of manager?

(i) Name that principle.

(ii) What values can be followed by using this principle?

Q.22. In one of the principles of scientific management, Taylor emphasis that there should be equal division of work and responsibility between workers and management and management should work almost side by side with workers helping them:

1. Identify the principle.

2. State any other two scientific principles.

Q.23. The management and workers have entered into an agreement that workers will do overtime to cover up losses of the company. In return the manager will increase the wages but management later refused to increase the wages.

Name the principle related to above situation.

Q.24. The production department of Alpha Ltd. was not performing well on detailed analysis, it was observed that the workers of that department were overburdened. They were forced to work for longer hours without any break. So the management planned to replace the production manager. They appointed Mr. Hari as the new Production Manager. He observed the average worker and note down their times. He noted down the time they worked and the time they required to be fresh to join back the work. Based on this observation, he set the break intervals for workers. He gave small breaks to workers to recharge their energy.

(i) Name and explain the technique of scientific management used by Mr. Hari.

(ii) State the value which Mr. Hari wants to communicate to the society by allowing rest intervals to workers.

Subject : HISTORY

- Project Synopsis
- One Essay
- Review the series "The Journey to find the God" on discovery.

Subject : POLITICAL SCIENCE

- Project synopsis
- Complete the review the web series PRADHANMANTRI
- Write an essay on Covid-19 and world politics

Subject : HOME SCIENCE

1. Project work
2. Worksheets (for each chapter)

Subject : PAINTING

Draw and colour two compositions

Subject : IT

Do all the MySQL practical in practical lab manual.

Subject : PHYSICAL EDUCATION

Ques. 1) Draw the flowchart of career option in Physical Education.

Ques. 2) Calculate and prepare a table of BMI of any 10 members of your family and friends.

***